

Győri Ítéltábla
Pf.IV.20.117/2012/12.szám

A Győri Ítéltábla a dr. Jávor Béla ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Bélik Mihály ügyvéd által képviselt **I.r.**, dr. Csák Anikó ügyvéd által képviselt **II.r.** és **III.r.**, **IV.r.**, dr. Rezes Zoltán István ügyvéd által képviselt **V.r.** és dr. Vidó Andrea ügyvéd által képviselt **VI.r.** **alperesek** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása, szerződés érvényességének megállapítása, kártérítés megfizetése, ingók és ingatlan birtokbaadása és egyéb igények iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2012. január 31-én kelt 10.P.20.281/2010/35. számú ítéletével szemben a felperes által 36. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., V. és VI.r. alpereseknek személyenként, a II-III.r. alpereseknek pedig mint egyetemleges jogosultaknak 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeit.

A feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 609.600,-Ft perköltséget, az I-III.r. alpereseknek 609.600,-Ft perköltséget, míg a VI.r. alperesnek ugyancsak 609.600,-Ft perköltséget. Megállapította, hogy 576.000,-Ft illeték az állam terhén marad.

Határozata indokolásában megállapította, hogy az I.r. alperes 2006. május 5-én megbízási szerződést kötött a III.r. alperesi önkormányzattal, melyben vállalta, hogy személyes és folyamatos háziorvosi ellátást biztosít "A" háziorvosi körzet lakosai számára. Az önkormányzat az I.r. alperes részére szolgálati lakást biztosított, amelyre a megbízási

szerződésen kívül egy önálló lakásbérleti szerződés jött létre. Az I.r. alperes az önkormányzat tulajdonát képező rendelőben és annak eszközeivel kezdte meg háziiorvosi tevékenységét. Az I.r. alperes tárgyalásokat kezdett háziiorvosi praxisa értékesítése tárgyában a felperessel, azonban ezt megelőzően nem egyeztetett a III.r. alperessel arról, hogy kíván-e a felperessel a feladat ellátására szerződést kötni. 2008. december 14-én az I.r. alperes a "A" felnőtt háziiorvosi praxis működtetési jogát eladta a felperesnek.

Az ítéleti tényállás szerint a folyamatos szabadságolása miatt az I.r. alperes a megbízási szerződésben foglaltaknak felhívás ellenére sem tett eleget, ezért a III.r. alperes 2009. január 20-án a megbízási szerződést azonnali hatállyal felmondta. Ezzel a megbízási megszűnt, a háziiorvosi körzet betöltetlenné vált, annak betöltésére a III.r. alperes pályázatot írt ki, a második pályázaton a II.r. alperes pályázatát fogadták el, aki 2009. július 20-tól szeptember 15-ig helyettesítés útján, majd szeptember 16-tól véglegesen látta el a körzet orvosi teendőit. A felperes a IV.r. alperes felé működtetési jog engedélyezése iránti kérelmet nyújtott be, aki megállapította, hogy a vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint a felperes jogosult a szakterületébe tartozó tevékenységek végzésére, esetében nincs kizáró ok az engedély kiadására, ezért 1348/9/2009. számú határozatával a felperes részére engedélyezte a területi ellátási kötelezettséggel bíró felnőtt háziiorvosi körzetben a működtetési jogot.

A felperes kezdeményezte a III.r. alperesnél a körzetben való háziiorvosi feladatok ellátására irányuló megbízási szerződés megkötését, a III.r. alperes azonban ettől elzárkózott, arra hivatkozással, hogy nem köteles foglalkoztatni a működtetési jog jogosultját. A felperes az V.r. alperes felé jelezte, hogy a III.r. alperes nem kötött vele feladatellátási szerződést, az V.r. alperes tájékoztatta a felperest, hogy a működtetési jog kiadása vonatkozásában a regionális ÁNTSZ (a IV.r. alperes) rendelkezik hatáskörrel.

A bíróság megállapítása szerint a VI.r. alperes a II.r. alperessel finanszírozási szerződést kötött, később pedig a felperes az I.r. alperessel 2009. december 22-én engedményezési szerződést kötött, melyben az I.r. alperes, mint engedményező a 2006. május 5-i szerződésből eredő kötelezettségeket és jogokat engedményezte a felperesre.

A IV.r. alperes a 2009. február 9-én kelt határozatában az "B". Bt. részére kiadott működési engedélyt 2009. február 28-i hatállyal visszavonta, azon indokból, hogy az egészségügyi közszolgáltatásért felelős szerv, azaz a III.r. alperes, továbbá az egészségügyi szolgáltató közötti megbízási szerződés felmondásra került, így az egészségügyi szolgáltató nem felel már meg a 60/2003. (X.20.) ESZCSM. rendelet 3. §-ának, valamint az 1. számú mellékletében foglalt feltételeknek.

A bíróság ítélete jogi indokolásában kiemelte, hogy az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. törvény (továbbiakban Öotv.) 1. §. (2) bekezdés c.) pontja szerinti működtetési jog az egészségügyi államigazgatási szerv által adott önálló orvosi tevékenység nyújtására jogosító engedélyben foglalt jog. A 2. §. (3) bekezdés szerint a működtetési jog olyan személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, amely jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén elidegeníthető és folytatható. A III.r. alperes akként teljesítette az önkormányzati törvényben meghatározott egészségügyi alapellátási kötelezettségét, hogy a működtetési joggal, azaz praxisjoggal rendelkező I.r. alperessel kötött feladatellátási szerződést. A szerződést azonban 2009. február 28-i hatállyal szerződésszegés miatt felmondta. A praxisjog személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, de az Öotv. nem

kapcsolja össze a működtetési jogot konkrét háziiorvosi körzettel, azaz a működtetési joggal rendelkező orvos bármely körzetben elláthat háziiorvosi teendőket, hogyha az adott önkormányzat alapellátási kötelezettsége körében vele feladatellátási szerződést köt.

A praxisjog engedélyezése, valamint az egészségügyi szolgáltató telephelyre kiadott működési engedélyezési eljárás két egymástól elkülönülő közigazgatási eljárás. A IV.r. alperes ugyan engedélyezett a felperes részére működtetési jogot, ez az engedély azonban nem konkrét körzetre szólt. Az orvosnak működtetési jog birtokában van lehetősége arra, hogy egy önkormányzattal feladatellátási szerződést kössön. Az Ötv. (1990. évi LXV. törvény) 8. §. (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy az önkormányzat az egészségügyi alapellátásról való gondoskodás keretében szabadon döntsön a működtetési jog jogosultjának foglalkoztatásáról. A működtetési jog értékesítésével a feladatellátás körében nem következik be jogutódlás, a praxist megvásároló orvossal az önkormányzat nem köteles feladatellátási szerződést kötni. A feladatellátási szerződés nem része a működtetési jognak, a működtetési jog abszolút szerkezetű jog, engedményezése fogalmilag kizárt. A feladatellátási szerződés engedményezése is kizárt, az abban foglalt kötelezettségek ugyanis a működtetési joggal rendelkező és önkormányzattal szerződött orvost terhelik.

A 96/2003. (VII.15.) Kormányrendelet 6. §-a szerint egészségügyi szolgáltatás nyújtására a működési engedéllyel rendelkező egészségügyi szolgáltató jogosult. Működési engedélyt viszont csak az kaphat, akinek az önkormányzattal kötött érvényes feladatellátási szerződése van. A működtetési jog, azaz praxisjog nem azonos a működési engedéllyel. A működtetési jog kizárólag természetes személy tulajdonában állhat, a működési engedély pedig a háziiorvosi szolgálatot működtető gazdasági társaság részére szól.

A bíróság hangsúlyozta, hogy a III.r. alperes a szolgálati lakás, valamint a rendelő bérletére külön bérleti szerződést kötött az I.r. alperessel. A bérleti szerződésből eredő jogok nem ruházhatók át, nem tartoznak a praxisjogba, így a szolgálati lakásra, rendelőre, annak berendezésére vonatkozó bérleti jogát az önkormányzat hozzájárulása nélkül az I.r. alperes akkor sem értékesíthette volna szabadon a felperesnek, ha egyébként a praxisjoga szabadon elidegeníthető. A háziiorvosi rendelő és annak eszközei, berendezései az önkormányzat tulajdonát képezik.

A II.r. alperes rendelkezett belgyógyász szakvizsgával. A 4/2000. (II.25.) EüM. rendelet 11. §. (4) bekezdése szerint tehát háziiorvostani szakorvosi szakképesítés nélkül is elláthat területi ellátási kötelezettséggel háziiorvosi feladatokat. A jogszabályi feltételeknek eleget tett.

A bíróság utalása szerint a 18/2000. (II.25.) Korm. Rendelet (Vhr.) 2. §. (1) bekezdés b.) pontja alapján megállapítható, hogy a feladatellátási szerződés felmondását követően a perbeli esetben a háziiorvosi körzet tartósan betöltetlen volt. Az I.r. alperes értékesíthette a praxisjogot a felperesnek, azonban a felperes által helytelenül alkotórésznek tekintett egyéb jogokat, kötelezettségeket, ingókat, ingatlanokat nem. Ugyanakkor az adásvételi szerződés érvénytelensége iránt a felek igényt nem érvényesítettek, így az érvényesnek tekintendő. A jogviszony természeténél fogva az érvényes szerződés alapján a felperes teljesítést is követelhetne, ezért az érvényesség megállapítása iránti kereset Pp. 123. §-ában foglalt feltételei nem állnak fenn. A felperes az I.r. alperes felé a kialakult vételárat nem egyenlítette ki, késedelme az I.r. alperes esetleges késedelmét kimenti, így teljesítést az I.r. alperestől nem igényelhet.

A közjegyzői okiratba a felek a Ptk. 242. §. szerinti tartozáselismerést rögzítetek. Ennek érvényességét senki nem vitatta, így az érvényesség megállapítására irányuló keresetnek a Pp. 123. §-ában foglalt feltételei nem állnak fenn.

A Ptk. 339. §. (1) és a Pp. 164. §. (1) bekezdésére figyelemmel a felperesnek kellett volna bizonyítani, hogy a kártérítési követelések tekintetében az alperesek valamelyike jogellenesen járt el és ezzel okozati összefüggésben a felperesnek kára keletkezett, ennek bizonyítása azonban nem vezetett eredményre. Alaptalanok voltak azok a kérelmek, amelyek különböző alperesek birtokba adásra, szerződéskötésre kötelezését célozták. A bíróság a megállapításra, birtokba adásra, szerződéskötésre, a tűrésre irányuló valamennyi kereseti kérelmet elutasította. Jogsértés hiányában a közigazgatási jogkörben okozott kár iránti követelést is megalapozatlannak ítélte.

A felperes fellebbezésében az ítélet keresete szerinti megváltoztatását, illetve hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint a bíróság megsértette a Pp. 3. §. (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségét. Utalt arra, hogy a hivatkozott Alkotmánybírósági határozatok megsemmisítették azon jogszabályi rendelkezéseket, amelyre az elsőfokú bíróság a jogi álláspontját és az abból fakadó döntését alapította (Vhr. 3. §. (1) bekezdés 3. mondata, 4. §. (3) bekezdés a.) pontja, 7. §. (3) bekezdés és a 4. §. (3) bekezdés d.) pontja). Ezen túlmenően figyelmen kívül hagyta az Öotv. 1. §. (2) bekezdés a.) és c.) pontját, a 2. §. (1)-(3) és (8)-(9) bekezdéseit, a Vhr. 2. §. (1) bekezdés a.), b.), (ba.), (bb.) pontjait, a 11. §. (1) és a 12. §. (1) bekezdéseit.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét megsértve nem foglalt állást az elsőfokú eljárásban csatolt Gfv.XI.30.014/2008/3. számú Legfelsőbb Bírósági döntésben foglaltakkal kapcsolatosan, az abban leírtakat figyelembe sem vette.

Hangsúlyozta, hogy a III.r. alperes az I.r. alperessel soha nem állt feladatellátási szerződésben, tehát a szerződés felbontására sem kerülhetett köztük sor. Az önkormányzattal csupán az I.r. alperes vállalkozásának, az **"B"**. Bt-nek volt 2000. február 11-én érvényes ellátási szerződése. Az elidegenítésig az I.r. alperesnek a működtetési jogából eredően személyre szóló törvényi ellátási kötelezettsége volt az I. számú körzet háziorvosi praxisának működtetésére. Azért csak 2000. február 11-ig volt érvényes az egészségügyi szolgáltatóval kötött szerződése, mert az Öotv. ezt felülszabályozta. Személyre szóló folyamatos területi ellátási kötelezettséggé tette. Az Öotv. 2. §. (9) bekezdés kizárta ebből az önkormányzatot. Mindez egyebek mellett azt is jelenti, hogy mindaddig nem válhat betöltetlenné a praxis, ameddig a jog folytatása, vagy a jog eladása révén betöltött.

A felperes fellebbezésében utalt az Alkotmánybíróság 28/2006., 29/2006., 63/2006., 297/B/2005. számú határozataira.

Az I-III.r., valamint az V. és VI.r. alperesek fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges bizonyítás lefolytatása útján beszerzett peradatok helyes mérlegelésével állapította meg a tényállást, a keresetet elutasító döntésével - és túlnyomórészt annak indokaival is - egyetértett.

A fellebbezési eljárás során abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az Öotv. és a Vhr. rendelkezései - azok más jogszabályokkal való összefüggéseire is figyelemmel - milyen tartalommal határozzák meg a működtetési jog fogalmát és annak lényegi tartalmát.

A perben releváns időszakban hatályban lévő és jelen perben is alkalmazandó jogszabályi rendelkezések többféle értelmezésre adnak lehetőséget, az ezzel kapcsolatos eltérő jogi álláspontok az egyes eseti döntésekben megnyilvánuló bírói gyakorlatban, de az Alkotmánybíróság perben hivatkozott határozataiban is megjelennek.

Az ítéletábra megítélése szerint az Öotv. 1. §. (2) bekezdés a.) pontjának, a 2. §. (1) bekezdésének, a törvény 3. §. (2) és (3) bekezdésének egybevetése, továbbá a Vhr. 3. §. (1) és 11. §. (2) bekezdés értelmezése alapján megállapítható, hogy a konkrét működtetési jog területhez kötött. A működtetési jog az adott háziiorvosi körzettel szorosan összekapcsolódik, a területi ellátási kötelezettség a működtetési jog tartalmi eleme. Erre tekintettel az ítéletábra osztotta a felperes azon álláspontját, hogy a működtetési jogot nem lehet az adott körzettől függetleníttet jogként felfogni.

A Vhr. 3. §. (1) bekezdése szerint a működtetési jog megszerzése a jogi előfeltétele annak, hogy az önkormányzat valamely orvost háziiorvosként foglalkoztasson. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §. (4) bekezdése alapján az egészségügyi alapellátásról a települési önkormányzat köteles gondoskodni. Ezen jogszabályi rendelkezések alapján - függetlenül attól, hogy a Vhr. 3. §. (1) bekezdésének, továbbá a 4. §. (3) bekezdés a.) pontjának és a 7. §. (3) bekezdésének ezzel kapcsolatos részletszabályozást tartalmazó korábbi rendelkezéseit az Alkotmánybíróság alkotmányértőnek ítélték - megállapítható, hogy az önkormányzat az egyéb jogszabályi feltételek megléte esetén szabadon dönthet abban a kérdésben, hogy kivel köt feladatellátási szerződést, másrészt a működtetési jognak az adott háziiorvosi körzetben való gyakorlásához szükség van az önkormányzattal való szerződés megkötésére.

Az ítéletábra utal arra, hogy az Alkotmánybíróság nem tartalmi kifogásokra alapítva semmisítette meg a fentebb megjelölt rendelkezéseket, csupán azt ítélte alkotmányértőnek, hogy a szabályozás nem törvényben, hanem kormányrendeletben került megalkotásra.

Az alkotmányértő rendelkezések hiányában sem teremtenek a jogszabályok az önkormányzat számára olyan kötelezettséget, hogy a működtetési jogot megvásároló orvossal szerződést kössön.

Téves a felperes azon jogértelmezése is, hogy a működtetési jog megvásárlásával a vevő a jogszabályi rendelkezések erejénél fogva az adott körzetre az egészségügyi alapellátás alanyává, a feladat ellátójává válik.

Utal az ítéletábra arra, hogy a felperes a szövegkörnyezetéből kiragadva hivatkozik a 63/2006. (XI.23.) AB határozat III/4. pontjának azon mondatára, hogy az Öotv. szerint a működtetési jog léte nem függ az önkormányzattal való megállapodástól, sem attól, hogy más személyek újabb működtetési jogokat kapnak. A hivatkozott Alkotmánybírósági határozat szövege ugyanis azzal folytatódik, hogy a működtetési jognak meghatározott háziiorvosi körzetben való gyakorlásához szükséges az önkormányzattal való megállapodás.

A 29/2006. (VI.21.) AB határozat V. pontjának utolsó előtti bekezdése is úgy foglal állást az Öotv. 3. §-ának értelmezése körében, hogy a háziiorvosi körzetben végzendő tevékenység az önkormányzattal való megállapodástól függ.

A fentebb kifejtett körülményekre tekintettel önmagában nem jogellenes a III.r. alperes azon eljárása, hogy a felperessel nem kötötte meg a feladatellátási szerződést és nem foghat helyt a felperes azon álláspontja sem, hogy a működtetési jog megvásárlásával a feladatellátási szerződés megkötése nélkül is a működtetési jog gyakorlásának jogosultjává és egyúttal kötelezettjévé vált.

Helyesen foglalt állást tehát az elsőfokú bíróság akként, hogy a működtetési jog értékesítésével a feladatellátás körében nem következik be jogutódlás, a praxist megvásároló orvossal az önkormányzat nem köteles a foglalkoztatásra feladatellátási szerződést kötni.

Osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének indokait az ítéletábra atekintetben is, hogy a feladatellátási szerződésben foglalt kötelezettség engedményezésére nincs jogszabályi lehetőség, továbbá az I.r. alperesnek a bérleti szerződésből eredő jogai a működtetési joggal egyidejűleg nem ruházhatóak át a felperesre, így az önkormányzat tulajdonát képező szolgálati lakás, rendelő és berendezései birtokba adására irányuló felperesi követelésnek nincs jogalapja, a felperes ezek birtoklásához jogcímmel nem rendelkezik.

Az ítéletábra alaptalannak ítélte azt a felperesi hivatkozást is, hogy a perrel érintett háziorvosi körzet tartósan betöltetlenné minősítésének nem voltak meg a jogszabályi feltételei. A Vhr. 2. §. (1) bekezdés b.) pontjában foglalt jogszabályi elvárások maradéktalan teljesülésére irányuló elsőfokú bírósági megállapítás helytálló. Az I.r. alperes már a felmondást megelőzően is helyettesítéssel oldotta meg a feladatellátási szerződésből eredő kötelezettségeit. A szerződés felmondását követően pedig több mint 6 hónapig helyettesítéssel került csak sor a körzet feladatainak ellátására.

A felperes a fenti jogkérdésekben elfoglalt - és az ítéletábra által az elsőfokú bírósággal egyezően kifejtettek szerint tévesnek ítélt - jogi álláspontjára alapította valamennyi (kártérítésre, birtokba adásra, szerződések érvénytelenségének, illetve érvényességének megállapítására, szerződési nyilatkozat ítélettel való pótlására, illetve szerződés létrehozására, működési engedély kiadására, illetve visszavonására) irányuló kereseti kérelmeit, melyeket jogalapjuk hiányára figyelemmel az elsőfokú bíróság megalapozottan utasított el, így az ítéletét az ítéletábra a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítéletábra a felperesi kereseti kérelmek fenti tartalmú érdemi elbírálásán túl rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet a felperes (mint természetes személy) által az alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmekről rendelkezett. Az ítéletábra a fellebbezési eljárásban a felperes által II.r. felperesként megjelölt és a másodfokú eljárás során ekként nyilatkozó "C" Kft. perben állásának hiányára figyelemmel a nevében előterjesztett nyilatkozatokat, illetőleg az arra alapított kereseti kérelmeket érdemben nem vizsgálta, azok elbírálásának ugyanis nem álltak fenn az eljárásjogi feltételei.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján kötelezte a jogi képviselővel eljáró alperesek javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a.) pontja és (5), valamint (6) bekezdése alapján - a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan - megállapított és az ÁFA-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére. A felperes személyes

költségmentessége folytán a feljegyzett fellebbezési illeték a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §. (1) bekezdéses és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Győr, 2012. december 12. napján

Dr. Zámbó Tamás sk.. Maurer Ádám sk.
A tanács elnöke előadó bíró

Dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: